

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.**

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivaltal illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Negyven éves tanári jubileum.

A rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium igazgató-választmánya és tanári kara Bodor István főgimnáziumi tanár negyven éves tanári működése alkalmából lélekemelő szép jubiláris ünnepséget rendezett f. hó 10-én.

A rendezőség — mely tulajdonképpen egy személy: dr. Veress Samu főgimnáziumi igazgató volt, mert ő fáradozott, buzgólkodott az ünnepély sikere érdekében — igazában csak egy családiás, szükkörű ünnepet tervezett, mert tudta azt, hogy ez leginkább megfelel a negyven év óta zajtalanul, de szerényen, s mindinkább fokozott sikerrel és eredményekben gazdagon működő Bodor István egyéniségének.

Ez a terv azonban csak részben sikerült, mert hírt vette az ünneplésnek a vármegye, sőt az ország messze vidéke is.

A kép lélekemelő volt, mikor a főgimnázium tornacsarnokában együtt láttuk az egyház, a vármegye, a város, tantestületek, a társadalom számos kiválóságát, az érdemes professzor volt tanítványainak, a tanintézeteknek küldött-ségeit s a jelenlegi tanítványok egész seregét.

Tulajdonképpen egy dísz-ülés volt, melyen a zöld asztal körül helyet foglalt az igazgató-választmány és a tanári kar, körülvéve a küldöttségekkel; az előtérben a főgimnázium énekkarával, háttérben az ifjúsággal, a középső mezőnyön foglalt helyet a közönség; az ünneplést férfiu több tanítványa, tisztelője és jó barátja.

A mintegy másfélóra hosszát tartó ünnepély után kintünően sikerült bankett volt a Hungária-szálloda nagytermében, melyen lelkesen ünnepltek a tanítványok városunk köz- és társadalmi életének érdemes tagját, ki íránt a napon a közszerepet és köztisztelet ékesen nyilvánult ugyan meg, de az elismerés e megnyilatkozása csak

egy szerény virágszálnak tekinthető abban az örökzöld babérkoszoruban, mely a negyven éves sikerekben dus munkásság által fonódott.

Mégis felemelő érzés fakadt a szívekben, mikor láttuk, mint helyezik el a tisztelet, szeretet és hódolat virágszárait a főgimnázium fenntartó hatóságai, az egyház, a kartársak, a város közönsége, a sárospataki, losonci, miskolci intézetek küldöttei, a volt és jelenlegi tanítványok stb.

A jubiláns meghatva hallgatta az ékes beszédet s aztán mindegyik szónokhoz volt néhány hálás, köszönő meleg szava.

De átadjuk a szót a referensnek:

A helybeli főgimnázium tornacsarnoka lélekemelő, szép ünnepély színhelye volt folyó hó 10-én.

Bodor István főgimnáziumi tanár, volt igazgató, lapunk felelős szerkesztője és munkatársa tanári működésének negyvenedik évfordulóját ünnepelte az igazgató-választmány és tanári kar együttes díszülésén, melyen az igazgató-választmány és tanári kar tagjain kívül megjelentek: Csabay Pál és Gyürky Pál főesperesek, Széman Endre prépost, Czinke István ref. lelkész, Pogány István kir. tantálygályó, az állami polgári leányiskola, az állami elemi fiu- és leányiskola tantestülete, Csontos József a sárospataki főiskola, Laczkó Gyula a losonci kir. állami főgimnáziumi, Szabó Barna a miskolci ref. főgimnázium küldötte, dr. Kovács László polgármester, a kir. törvényszék bírói karának, a ref. lelkészi karnak több tagja s társadalmunk több ismert alakja.

Az ülést dr. Veress Samu főgimnáziumunk jeles igazgatója nyitotta meg s sajnálattal jelentette be, hogy az igazgató-választmány tuncens elnöke: Kubinyi Aladár kuriai bíró betegsége miatt akadályozva van a megjelenésben. Ajánlja, hogy alkalmi elnökül Medveczky Sándor kir. körjegyző kéressék fel.

Medveczky Sándor a bizalmat megköszönve, elfoglalja az elnöki széket, az ülést megnyitja, s felkéri dr. Kovács László, Horváth Zoltán, Loysch Ödön és Percec Samuból álló bizottságot, hogy Bodor Istvánt, kinek tanári működése negyven éves fordulóját ünnepejük, hívja meg az ülésre.

megelégedett annyival, hogy fölhívta az egész osztályt: „Álljon föl, aki tudja a föladott leczkét.”

Es bizony ritka eset volt, hogy olyan is föállt volna, aki nem tudta; az igazmondásra nevelt bennünket, s az ő puritán jellemének tükörébe: szigorú, de jóságos szemébe tekintve, nem mert hazudni senki, vagy csak a legmegrögzöttebb, legmegátkodottabb tanuló vetemedett hazugságra s ha ez előttünk nyilvánvaló volt, mi magunk jártunk el statarialiter ellene, hogy jövőre — legalább a mi szeretett tanárunk előtt — ne blamirozza hazugságával az osztály szavahihetőségét.

Mégis megtörtént egyszer, hogy mikor egy ilyen alkalommal a leczkét tudó tanulók föállottak, azok közül egy oly, különben jó tanulót talált kiszólítani, aki a föladott leczkét nem tudta. Kölesey híres minta védőbeszéde volt föladva, melyet a jeles szónok-üggyvéd a férjgyilkolással vádolt Pap Jánosné bünesetére írt. Osztálytársunk szeméiből láttuk, hogy nem tudja a föladatot, s mindazáltal bátran kilépett a padból s — mint a hogy a tanár kívánta — föállt a katedrába s harsány hangon, szónoki hévvel kezdte szavalni:

„Félve szólamlak meg tekintetes törvényszék, látva a nevezetes többséget, mely e szerencsétlen asszony sorát már-már elintézte!” . . .

Itt megállott a fiu — s mert nem tudta tovább — nem mondott többet egy szót sem. Bodor megszakitva szokott sétáját, megállt, majd várakozással tekint a megrémült tanulóra; mikor pedig látta, hogy az nem tud többet mondani, esőndes hangon körülbelül így szólt a megrémült fiuhoz:

„Lásna öcsém, ebből a kevésből is megmondhatom, hogy maga az egész védő beszédet rosszul fogta föl, tehát jól nem is adhatja elő. Először is, aki „félve” szólamlik től, az nem kiabál, hanem legalább is esőndes, kérlelő hangon beszél, hogy előadása harmóniában álljon a beszéd tartalmával, — másodsor pedig: aki nem tanult meg többet a beszédből, mint maga, az igazán nem illik, hogy azt a keveset ilyen kiabálva és nem félve, kérlelő hangon mondja el. Bemehet!”

Rákvörösen ment vissza a lefözött diák a helyére, s annyira a szívére vette a dolgot, hogy soha sem mulasztotta el a Bodor által föladott leczkét megtanulni s év végére újból ki is érdemelte a szónoklattantól a jeles tanjegyet.

Lelkes éljenzéssel fogadták a küldöttség élén csak hamar megjelent Bodor Istvánt, ki az elnök mellett foglalta el helyét. Majd felzendült az ifjúság dalárdájának éneke, Medveczky Gyula vezénylete mellett adta elő a Hymnuszt, melynek elhangzása után Medveczky Sándor meleg szavakkal üdvözölte az igazgató-választmány nevében a 40 év óta szakadatlan buzgósággal, nemes ambícióval működő Bodor Istvánt. A társadalom köztestülete és szerete által övezve teljesítette az ünneplést magasztos hivatását. A hazaszereteten kívül nemcsak nagytudását plántálta az ifjúság szívébe, de mint a szülőlk rátermett helyettese féltékenyen őrizte az ifjúság erkölcsét; a vallásos erkölcsi irányban való nevelés egyik fő jellemvonása az ünneplésnek, kit szívéből melegen üdvözöl s további működésére Isten áldását kéri.

Az éljenzés lecsillapulta után dr. Veress Samu igazgató mondotta a következő lendületes szép beszédet:

Szeretve tisztelt Kartársunk!

Kedves Nesztörünk!

Főgimnáziumunk Igazgató-Tanácsa és tanári testülete ez alkalommal nem azért gyülekezett össze, hogy a hivatalával járó kurrens ügyeket együttes tanácskozással elintézzék. Félre tesszük egy pillanatra a munka eszközeit, felfüggesztjük pedagógiai foglalkozásunkat, hogy megnyissuk szívünket előtte akkor, mikor hosszú pályafutásodnak arra a pontjára jutottál, melyről visszatekintve, végig futszemed azon a hatalmas munkatérben, melyen ezelőtt negyven évvel ifjui álmokkal s egy szép jövő ábrándjaival telt lelked elindult. Mi, a kik pályatársaid s megfotott hosszú utad kisebb nagyobb szakaszaiban utitársaid is vagyunk, mi tudjuk legjobban azt, hogy a léleknek minő ereje, a humánus gondolkodásnak minő nemessége és fensége szükséges ahhoz, hogy közülnök valaki azon az uton, a melyen mi járunk, annyi erkölcsi sikerrel szolgálja a magyar nemzeti művelődés szent ügyét, mint te szolgáltatad negyven éven át.

A kötelesség teljesítése tulajdonképpen nem érdem s e tekintetben felvilágosult szabadelvű gondolkodásu emberek nem szokták meghajtani az elismerés lobogóját oly egyének előtt, kik érdemet akarnak kovácsolni abból, hogy köteles szolgálati idejüknek munkáját hiven és lelkiismeretes pontossággal teljesítették. De a jelen esetben, midőn a közpályán működő egyén nemes lelkének ösztönzésére, életének még azt a szakaszát is a

Magyarzatközben és felelő alatt is hosszú léptekkel szokta végigmérgetni a tantermet az első pad sor előtt, miközben kezeit rendesen hátul összetéve tartotta; néha megállt az ablak előtt s látszólag a felelő iránti érdeklődés nélkül nézett ki rajta. Ilyenkor megesezt, hogy a felelő diák benézett a könyvbe s onnan olvasott ki; egy ideig csak tűrte a háttal álló professzor ezt a visszszárlást, de mikor gyakrabban nézegett az ipse a könyvbe, rászólt — a nélkül, hogy hátrafordult volna: „Ne abrakoljon, öcsém!”

Mikor ez gyakrabban ismétlődött, ilyenformán magyarázta meg a dolgot tanítványainak:

„Ne csodálkozzanak öcsém, hogy én észre veszem, mikor néznek a könyvbe, bár háttal állok; csak gondolkoznak egy kicsit s rájönnek a fizikából, hogy a hanghullámoknak bizonyos irányuk van; ha a beszélő fordít a fején, vagy pláne lefelé hajlik: a változott hangirány más jellegzet ad a hangnak s anélkül, hogy látnám, — tudom, hogy a könyvből olvassa ki a leczkét. — De hát, mint valami inquisitornak, mindig a szemük közé kell-e maguknak nézmem, mikor teletek? Nem volna jobb, ha erre nézve megegyeznénk? Zárják be a könyvet, mikor teletek s akkor nem tesznek ki engem sem a közvetlen ellenőrzés kényelmetlenségének s magukat sem az ilyen megfigyeltetés veszedelmének!”

S ettől fogva kötelességévé tettük az egész osztálynak, hogy aki felel, az köteles betenni a könyvet s ennek lelkiismeretes végrehajtását mindnyájan szigoruan ellenőriztük.

1878. februárjában történt, hogy a gimnáziumnak egy jeles képzettségű, de félszeg föllépésű helyettes tanárát az osztály kitapsolta; addig tapsoltuk, míg ki nem ment. Előre megbeszéltek, hogy így teszünk s köteles volt tapsolni, de tapsolt is mindenki. Bodor volt az osztálytanár, ő vette kezébe az ügyet, hogy a bünyösöket kiderítse. Előzetes megbeszélésünk szerint a szokásos fölszólításra, hogy: „Álljon föl, aki tapsolt” — nem állott föl senki. Bodor megdöbbsent s csak időnyeres czéljából vetette föl a kontra-kérdést: „Álljon föl aki nem tapsolt.” Erre sem állott föl senki.

„Na jó, öcsém, — szólt nyugodtan Bodor, — tehát együttesen nem akarjátok bevallani, hogy ki tapsolt, ki

TÁRCZA.

Bodor Istvánról.

A rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium nagyérdemű tanárának 40 éves jubileuma alkalmából a „Gömör-Kishont” utolsó számában közölt rövid tárczákban többek között a régi tanítási rendszert, közelebről pedig az ünneplést tanár tanítási rendszerét nagy általánosságban, de hiven jellemző, következő kitétel foglaltatik: „Akkoriban nem készülték szaktanároknak a magyar középiskolák vezetői, de ha volt bennük nemes ambíció és az ifjúság javáért élő szeretet, ez kípóltta és néha többre képesítette az egyént, mint mást a szaktudás, szeretet és bensőség nélkül; mert már a nagy Thukidides azt írja, hogy nem a falak és hajók teszik az államot, hanem első sorban a férfiak, akikben lélek lakik! — Ez a lelkes, törekvő szívvel bélelt ember volt Bodor István egész tanári pályáján” — Attól télek, hogy a szakoktatásban nevelt és a szaktudásban elmerült újabb nemzedék a nem szakszerűleg képzett s mégis nagy eredményekkel tanító tanítványok eme találó, hű jellemzését nem fogják megérteni s nem tudják méltányolni eléggé, vagy legalább is úgy, ahogy ezt Bodor István tanári működése és egyénisége megérdemelné; ez a gondolat adta kezembe a tollat, hogy a fönti jellemzésnek megértéséhez a jubiláló férfiu tanári működéséből egy pár epizódot fölemlítsek.

Olyan hévvel, lelkesedéssel soha sem hallottam tanárt előadni (pedig több főiskolának s mindkét magyar egyetemnek a tanárait hallgattam,) mint ahogy Bodor István — akár a legszárzabb tanítványát, pl. az ötödik osztályban (1879/80-iki tanév) a görög nyelvtant előadta; hát még mikor általa is különösen kedvelt tanítvány, péld. a költészettan, szónoklattan került sorra. Nagy közvetlenséggel tartott s a tanuló érdeklődését magas fokra esigázó előadásaiából többet tartottunk meg emlékeztünkben, mint a tankönyvből (leczátolva a jeles pszichológiai állítást, hogy: „segnius irritant animos demissa per aures, quam quae sunt oculis subiecta fidelibus” a legszorgalmasabb tanulás után. Erdekfeszítő előadásait ritkán szakítottta meg feleltetéssel; gyakran

közügyek előmozdítására szenteli, melyet egy a köztársaság, mint a fennálló törvények a jól megérdemelt nyugalom idejének minősítenek: többé nem a köteles munka teljesítéséről van szó, hanem a léleknek ama nagy erkölcsi értékéről, mely munkára ösztönzi az embert akkor is, mikor arra hivatalosan nem kötelezhető s melynek más jutalma nincs, mint az elismerés s a személy iránt általánosan megnyilvánuló tisztelet.

E pillanatban föléled lelkünkben mindannak emléke, a mit hivatalos pályafutásod folyama alatt ez iskola jegyzőkönyvei örök emlékezetre érdemesítették. 1871-ben jelentél meg először e küzdelmes tanintézet küszöbén s e percztől kezdve egymásnak örök hűséget esküdvé, jobban, rosszban egymást soha el nem hagytátok. E tanintézet sorsa volt a te sorsod is; vele törtél, vele szenvedtél és vele reménykedtél a jobb jövőben. Csodálatos, de mindnyájunkat őszinte örömmel eltöltő analógia van e tanintézet s a te életpályád fokozatos fejlődése és emelkedése között! Te láttad ez iskola vergődését a lét és nem lét zavaros hullámai között és láttad a hullámok közül kiemelkedni a jövő reményteljes partjaira: aztán mint hűséges hitestárs ápolatod, gondoztatod, igyekeztél felültöztetni abba a tisztességes ruházatba, melyben a világ előtt is megjelenhet. Négy évtized jegyzőkönyvei tanuskodnak arról, hogy minő tényezője voltál te ennek a ma már szilárdan álló tanintézet kifejlődésének. A te törhetlen hited, esüggédést nem ismerő reményed ösztökélte tetterűdet arra, hogy sok, egykor csaknem megoldhatatlannak látszó kérdés ma már meg van oldva. Mídon te ez iskolának jövőjéről álmodoztál: küzdöttél a kishitűséggel és megérted azt, hogy egykor merésznék tetsző álmaid megvalósultak. Mert a szerény hajlékból palota lett, felépültek ezek a szent falak, melyeken belől a tudományok örök lámpásai égnek s a vallásosságnak és felebarátai szeretetnek óltárai állanak. Mi ismerjük ezt a munkát, melyet, ha nem is mint legfőbb építőmester, de mindenesetre úgy, mint az alapvető munkálatok első napszámosa végeztél el s ime, e pillanatban bizonyosságot teszünk arról, hogy munkásságod érdemét nem felejtettük el s ezért meghajlítjuk előtted elismerésünk lobogóját.

De a lefolyt negyven év alatt nemesak arra törekedtél, hogy iskolánk erős fundamentumon állva a világ szeméi előtt a megillető külső formában jelenhessék meg, hanem tanári működésed által gyszólván napról-napra emeltd és gyarapítottad e tanintézet szellemi tartalmát is. Tanítottál és neveltél. Tanítottál tudományt és neveltél embereket generációkon keresztül az élet számára. Hazafias és vallásos lelkedet kiöntötted tanítványaidra. Ezer meg ezer kebelben, fiakban, apákban és nagyapákban dobban meg a szív ez alkalommal abban a tudatban, hogy a tanítómester, kitől annyi szépet, jót és igazat tanultak, a mai napon örömmünnepet ül, s a ki nem jöhetett el személyesen, hogy tiszteletét és kegyeletét lerója előtted: elküldi lelkében imádságát, hogy áldja meg a Gondviselés még jövőendő munkáját is annak, kit oly gazdag multtal áldott meg!

És van még egy harmadik okunk is arra, hogy ez alkalommal tiszteletet tegyünk tenéked. A te negyven évi munkásságod nem csak arra terjedt ki, hogy mint a nemzeti kultúra fáradhatatlan napszámosa, a magyar nemzeti állam alapjait rakosgattad le ott, a hol ez alapok gyökereznek, a gyermeki és ifjú szívekben, nemesak egyik legfőbb tényezője voltál e tanintézet kifejlődésének, de e kötelességek teljesítésén felül az érdem koszoruját azért is élnyerted, mert hosszú pályafutásod folyama alatt az iskola és társadalom közötti kapcsolatnak egyik faktora voltál, tehát a művelt emberi társadalomnak egyik értékes tagja, ki a tudásnak lelkeiben összehalmozott kincseit az iskola falai között nemes kötelességből, a társadalomban pedig lelked nemes ösztönéből osztogattad.

Ez érdemeidért tisztelünk meg téged első sorban

nem; hát most mondjátok meg egyenkint, hogy tapsoltatok-e vagy nem?"

Erre sorra vette az egész osztályt; erősen szemébe nézve mindenkinek, kérdezte egyenkint: „tapsolt-e ősém, vagy nem? És az egész osztály egyenkint bevallotta, hogy tapsolt: 32 fiu közül egy sem akadt, aki eltagadta volna elkövetett bűnét. Azaz egy mégis volt, aki nem vallotta be nyíltan, hogy tapsolt, csak két tenyerével mutatva mondta: „Én tanár ur, csak így tettem ne!” Rajta is maradt ezen az osztálytársamon, négy évig csak úgy hittuk, hogy „Én csak így tettem ne”, vagy nem is mondtuk, csak mutattuk neki, hogy miképen tapsolnak. Röstelte is váltig, hogy nem volt egészen őszinte Bodorral szemben.

És az inkvizitívó eredménye mi lett? . . . Kérdezhet valaki. Az lett, hogy megdorgálta az egész osztályt, de kijelentette a tanári kar előtt, hogy akik ily őszintén bevallják a hibájukat, azok a romlottság tertőjébe mélyen nem süllyedhettek. A megérdemelt és várt büntetés elmaradt s e helyett megígértette egyenkint az egész osztályllyal, hogy az érdekelt tanárral többet soha sem fog senki ily méltatlanul bánni. S ezt az ígérte meg is tartotta mindenki.

Bodor, az ő élénk és minden iránt érdeklődő természeténél fogva sokat járt-kelt; nemesak a város utcáin, hanem azokon kívül is gyakran lehetett vele találkozni. Megegett, hogy egy-egy szabad szerda vagy szombat délután egyik csoport diák a szabadkai erdőn, a másik meg a szőlőnél találkozott vele. Úgy is beszéltünk róla, mind aki egyszerre mindenütt jelen tud lenni: „Bodor itt, Bodor ott, Bodor mindenütt.” Hanem a hol ő megjelent és tanítványaival találkozott, ott mindig történt valami érdekes. Ha nem jártak tilosban a nebulók, kikérdezte kirándulásuk célja és eredménye felől, hogy hol van legtöbb számú a szőlők mögötti kiserdőben, vagy málna a pokorági erdőn, ő nem tartotta titokban előttünk s e részben gyakran becses utbagazizást adott.

Egyszer egy titkos társaság, 4-5 diák vigan heverészett egy verőfényes szombati nap délutánján a „fenyves”-nek nevezett fenyvetlen és kopár völgyszakadéka egyik lejtőjén és — ferblizett. Középen, egy más sorsra hivatott kalap volt a „kassza” s abba rakták be

mi, kartársaid, azért tisztel meg a társadalom akkor, midőn szívével a mi szívünkhöz csatlakozik.

Hála Istennek, te még nem jutottál pályafutásod végére, lelkednek még mindig vannak kiosztható kincsei s nekünk jól esik tapasztalunk, hogy e kincseket 40 év multán ma is annyi hévvel, lánggal osztogatom, mint ifjú korodban. Adja a Gondviselés, hogy nemes munkádat még sokáig folytathasd hazánk és egyházunk jóvoltának öregbítésére, iskolánk díszére, pályatársaidnak s tanítványaid ezreinek őszinte örömeire!

A remek beszéd nyomán lelkes éljenzés és tapsvihar takadt, melynek csillapultáival Percze Samu gyönyörű, érezes hangján mondta el a volt tanítványok nevében a következő szép beszédet:

Szeretve tisztelt volt tanár urunk!

Helyben lakó volt tanítványai részéről emelem hozzá szavaimat, a távollevők képviseletében is.

Ugy érezzük ebben a pillanatban, mintha egy családapának az élet hullámzó tengerében szétszórt szigeteken élő hozzátartozói volnánk s közös családi ünnepélyre gyűltünk volna egybe, a családító tiszteletére.

Ennek az ünnepélynek fénye bevilágított a mi szíveinkbe is, s felderíté elménkben a tanulói évek emlékezetét.

Eljöttünk, hogy teljessé tegyük ez ünnepély magasztosságát. Mert mi nélkülünk hiányos volna az a koszorú, a mit számára tisztelői, a letűnt idők és e mai nap emlékei, az elismerés virágaiból fonnak.

És mivel csakis mi: volt tanítványai lehetünk egyedül illetékes és elgogulatlan bírálók arra nézve, hogy igen tisztelt tanár urnak érdem szerint mi jár ki e napon.

Nem lenne méltó ez ünnepély komolyságához, hogy ha itt hizelegve áradozó szavakat hangoztatnánk; épen azért csupán egyszerű, keseretlen szavakkal, de őszinte érzellemmel jelentem ki volt tanítványai részéről, hogy a mi megjelenésünk élő kifejezése annak, hogy ez az ünneplés igen tisztelt tanár ur egyéni érdemeinek méltó jutalmazása és elismerése.

Nem csak azért érdemesítjük mi: volt tanítványai, hogy hosszú negyven éven át tanítással foglalkozott, mert hiszen ez kötelessége volt, hanem különösen azért, mivel tapasztaltuk, hogy ezen kötelességén kívül, híven betöltötte annál sokkal fontosabb élethivatását, a szellemi vezetésére bizott tanuló ifjúság nevelése körül.

Már pedig csak azé lehet az érdem és csak az végezz teljes munkát, a ki az ifjúságot nem csupán tanítja, hanem egyszersmint neveli is. A ki tanítvánnyal és neveléssel. Mert a nevelés által fejlődik a tanulás ösztöne is.

Mi közvetlenül tapasztaltuk, hogy igen tisztelt tanár ur ezen a téren mindenkor elől járt. Nem elégedett meg az elé szabott tanítási idővel, hanem kiterjesztette azt pihenési órára is. Közvetlen érintkezéssel kereste az utat az ifjúság szívéhez, hogy őket a jobban nevelve, tiszta erkölcsiességüket megvédve tanítsa Isten, Haza és embertársai szeretetére, nemes gondolkodásra, tisztességre és jellemességre; erősítve őket hitökben, nemzetük, családjok és az emberiség iránti kötelességeikben.

És ime! hosszú 40 év alatt ezen nemes hivatásának teljesítésére nem fáradt bele.

Midőn testi és szellemi épségén örvendve, ez ünnepélyes évtordulón szívünkből üdvözlőjük, kívánjuk: hogy a gondviselés árássa el továbbra is kegyeivel, hogy sikeresen munkálhassa a tanítás és nevelés ügyét.

Óhajtuk: hogy még hosszú éveken át élvezhesse táradozásának gyümölcseit s hogy miként a jótékony eső, a földbevetett magvak kikeltésével dus aratást eredményez, úgy a nevelés terén, az ifjúság elméjébe elhintett szellemi magvak, a szívökbe s lelkökbe ojtott nemes érzületek legyeknek¹ dúsán gyümölcsözők, tetterős, lelkes honpolgárok növekedésével a Haza javára! s igen tisztelt tanár urat, miként eddig, úgy ezentul is

a játékosok a tétet. Éppen egy nagyobb összegű hívására akarta H. I. ötödik (ismétlő) gimnázista a tételt „megadni”, mikor hátulról gyöngre érintést érez a vállán s ismert hangon megszólal Bodor mögötte:

„Ne adja meg ősém, ilyen komisz kártyára, mert elveszti”.

A nebulók fölugrottak s kétségbeesve várták a következményeket. Bodor lefoglalta a pénztárt és magához vette, az ifjúsági gyámegyesület javára s röviden csak ennyit mondott:

„Ősém, miután nem az én pénzem, hanem a szüleit pénzét használják ilyen méltatlan czélra, a következő eljárást ne tölem, hanem a szüleitől várják”.

Igy esett, hogy a kártyakompanya tagjai a szüleitől kapták meg a méltó büntetést; de H. I.-t, az ismétlő ötödik gimnázistát, a ki vezére volt a kompanynak, édes atyja (egy érdemes szabómester) még azon a héten kivette a gimnáziumból.

Gyakran érte Bodor cigarettázáson, szivarozáson, vagy épen pipázáson (a mikor a szükséges pipákat magunk faragtuk a „fenyves” kék agyapikkelyeiből és ugyanott égettük szép feketére a legelőn alatt állati tözeg orrasavarintó, füstös tüzenél) a diákjait. Ilyenkor nem csinált botrányt az utcán vagy más közhelyen; szó nélkül hagyta az egészet, csak másnap szólította föl az illetőt az osztályban:

„Hány cigarettát szívott el ősém?”

„Kettőt.”

„Egy cigarettát 2 krajczár, két cigarettáért fizet az ifjúsági gyámegyesület pénztárába 4 krajczárt.”

Egy szivar volt 4 kr., egy pipa 3-5 kr. Ha pedig ismétlődött az eset, akkor következett a szülei értesítés.

Egy alkalommal erősen fújja a cigarettafüstöt a városkertben egy fiatal diák, mikor egyszerre — mint mindenkor, most is — váratlanul előtte terem Bodor. A fiúnak igen tele volt füsttel a szája; kifujni nem merte, csak úgy — hangos köszöntés nélkül — vette le a hirtelen a kalapját, hogy a tanárt üdvözölje. Bodor megállt előtte, erősen a szemé közé néz, mire a diák a füstöt hirtelen lenyelte. Bodor rázódott a fiura:

„Ősém, vannak olyan emberek, különösen a vadabb vidékeken, a kik a dohány füstjét elnyelik, azután

vezérelje hivatásának teljesítésénél és világítsa be mindnyájunknak utjait a szívünk oltárába vésett *hármasszó* fénye, — ez a hármasszó fátyla láng: Hit! Haza! Emberiség!

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Csabay Pál ref. főesperes a gömöri ref. egyházmegye nevében is szíve lelke igaz tiszteletével és szeretetével üdvözölve az ünnepeltet, visszaemlékezett az együtt töltött régi jó időkre; utána dr. Kovács László polgármester tolmácsolta a város közönségének meleg elismerését, mert az ünnepelt nemesak a tanítás terén, de a város közjára érdekében is sokat munkált.

A következő szónok Csontos József sárospataki főiskolai tanár volt, ki ez intézet kiküldöttéként üdvözölte Bodor Istvánt, kire mint egykori kiváló tanítványára mindig büszke a főiskola. Dicsékedéssel fogja elmondani küldőinek, hogy köztisztelet, szeretet s a hálás tanítványok elismerése és szeretete övezi a jeles férfit, ez pedig a sikernek legkésebben szóló bizonyítéka. Utána Szabó Barna a miskolci ref. főgimnázium tanári kara nevében szólott, az emberöltőt meghaladó sikeres működésért melegen üdvözli a kiváló tanárt, emberbarátot és polgárt. Majd Laczek Gyula, a losonezi kir. állami főgimnázium tantestületének szívélyes üdvözlét és jókívánásait tolmácsolja. De hozzátűzi külön a magáét: a hálás volt tanítványt is, ki jól emlékszik, hogy Bodornak főtörekvése volt, hogy vallásos, példás becsületességű és tudású s jellemzilárd embereket neveljen a hazának. Kathona Géza az áll. polg. leányiskola tanítótestülete nevében igaz tisztelettel és hódolattal üdvözölte az ünnepelt érdemes professzort. Törköly József az áll. elemi fiu és leányiskola tanító-testületének nevében a közszeretet, barátság és hálás elismerés által fűzött babékoszoruha fűzött néhány cserlevelet, meleg üdvözlét és jókívánások kapcsán, méltatva az ünnepelt kiváló érdemeit.

Végül Kovács Kálmán VIII. oszt. tan. a jelenlegi főgimn. növendékek, illetve tanítványok igazán szépen kifejezett üdvözlét, szeretetét és jókívánásait tolmácsolta, biztosítva az ünnepeltet arról, hogy mindig hálával fognak gondolni azon szinte önfeláldozó fáradozásra, melylyel az érdemes tanár buzgólkodott, hogy tanítványaiból becsületes, jellemzilárd embereket neveljen. Bejelentette, hogy az ünnepelt nevére e nap maradandó emlékeül a jelenlegi tanítványok alapítványt tesznek.

Az elhangzott üdvözlések után Bodor István — az ünnepelt férfit mélyen meghatva válaszolt. Lelkiismerete ítélőszéke elé állva a negyven éves működés határkövénél, látja a szakadékokat, réseket, romokat, de látja és érzi azt is, hogy a jó szándék mindig meg volt benne, hogy hivatását lelkiismeretesen töltse be. Az ő szótárában ismeretlen az „érdem” szó, de annál sürűbben található ez: „kötelesség.” Ezután egyenkint válaszolt minden üdvözlő beszédre találóan, melegséggel, őszinte hálával a figyelmes megemlékezésért és jókívánásokért, s betegezőskép hivatkozott arra, hogy mennyire hevitte őt mindig az ifjúság szeretetének felemelő érzete.

Beszédét lelkes éljenzéssel kísérték, majd a szózat elénkésével véget ért az ünnepély, melyet a Hungária nagytermében 100 terítékű bankett fejezett be.

Az ebédén Molnár József mondta az első pohárköszöntőt, mint az ünnepelt első tanítványa, méltatta a jubilás nagy érdemeit; majd Csizke István az egyházi presbiterium nevében éltette a jubilánst, ki őt a poetikára tanította. Bodor István a lelkészeket köszöntötte fel, Széman Endre prépost a jubilánst, mint a kultúra 40 éven át munkálkodó bajnokát — ki oktatta nevelt a hazának, társadalomnak és egyháznak önálló karakteres embereket — köszönti. Dr. Bárány Gyula az ünnepelt mint igazságos tanárt élteti, Gyürkő Pál főesperes a kishonti ág. ev. egyházmegye nevében fűzött egy babérllevelet a Bodort üdvözlők koszorujába, dr. Kovács

egy pár óra mulva karikákban bocsátják ki a szájukból. — Hanem az egészségtelen és olyan — komédiáshoz illő dohányzási mód; ajánlom, hogy erről szokjék le.”

Hanem másnap a gyámegyesület pénztára ismét gyarapodott egy pár krajczárral.

A latin remekírók remekebb dolgait könyvnélkül kellett tanulunk; nemesak Cicero egy-egy vad- vagy védbeszédjét kellett a jeles orator anyanyelvén a katedrálból eldeklamálnunk, hanem Ovidius kesergő dalaát is könyvnélkül kellett „elskándálnunk”. Egyszer a Tristimu — nem tudom hányadik — könyvből azt a részt kellett könyvnélkül elmondanunk, a melyben kesereg a költő az ő számkivetésbe vezető tengeri csónakázásáról is: „Et mea cymba semel vastat percussa procella . . .” stb.

A telelő diák nem volt bizonyos benne, hogy a c az y előtt ez vagy k-nak ejtendő-e ki s nagy kétségbeesések között hadarja:

„Et mea „czimba” . . . „kimba” . . . „czimba” . . . „kimba” . . .”

„Ej, ej ősém — vágott közbe Bodor — látom, hogy van maga kimba. Menjen be, hanem legalább tanuljon meg latinul — olvassni.”

Ilyen modorban tanított és nevelt bennünket akkor, ezeltől 30-35 esztendővel Bodor István, a nem szakoktatásban nevelt és a szaktudásban el nem merült, de sok és nagy eredményeket produkált, hírneves és mindnyájunktól mindenkor tisztelettel és szeretettel környezett tanár. Nemesak tanárunk, hanem — szüleinél távollétében — valóságos atyánk is volt ő nekünk. Hogy azóta miben változott tanítási és nevelési methodusa, miben nem; nem tudom; de hogy az a szeretet, tisztelet a mit 40 éves pályájának elején kiérdemelt, most sem csökkent és hogy ő arra mostanáig érdemessé tette magát, legjobban bizonyítja az az ünnepség, a mit részéről, 40 éves jubileuma alkalmából rendeztek az ő tisztelői, becsülői, s a kiknek a száma, hogy nem csakély, bizonyítéka a megjelenteknek és az üdvözlőknek nagy száma. — Tartsa meg őt sokáig a Mindenható, munkássága teljességében mindnyájunknak nagy öröme és a magyar közoktatásnak kiszámíthatatlan nagy hasznára.

Dr. F. L.

László a sárospataki, losonezi és miskolci iskolák képviselőit emelt poharat, kiknek nevében Szabó Barna miskolci tanár mondott köszönetet. Csontos József Rimaszombat intelligens közönségét éllette. Vattay László Bodort éltette megeztatólva az ünnepeket azon állítását, hogy legnagyobb büne az, hogy az ifjúságot nagyon szereti, mert hiszen ezt mindenki legnagyobb erőnyének tekinti. Badinyi Gyula szellemes tosztatban Bodort, a jó vadászszimborát köszöntötte fel. Dr. Veress Samu felolvasta az üdvözlő táviratokat. Ezután Lukács Géza a két főesperest, Kathona Géza az igazgató-választmányt és különösen Medvezky Sándort éllette, ki viszont az igazgató-választmány két elnökeért emelt poharat. Bodor István ezután a főgimnázium messze földön ismert díszét: az elhunyt Fábry Jánost kegyelettel aposztrofálva, az ő kimagasló érdemeit méltatta s az érdemes férfiről: Zacher Gusztáv nyug. tanárról, közéletünk ismert munkás tagjáról és Polnisch Jánosról emlékezett meg, kiket nem jubiláltak s az iskolában elért eredményekkel szerzett érdemet rájuk hártja. Molnár József a képet kiegészítette s a város köz és társadalmi intézményeivel szoros nexusban levő érdemes nesztorról: Bakcsy Istvánról emlékezett meg, ki az ünnepeket iránt érzett őszinte tiszteletével és szíve nagy szeretetével közöttünk van s legbensőbb üdvözlését küldi. Dr. Löcherer Tamás a hálas szülők elismerését és köszönetét tolmácsolta nagy tetszéssel fogadott lendületes pohárköszöntőben az ünnepeket emelt s öt meleg szavakkal éllette. Törkölty József az ünnepeket hűségesele élettársáról emlékezett meg meleg szavakkal s öt élte, majd a tanári kart köszöntötte fel; Lukács Géza pedig a polgári és elemi iskolák igazgatóit, különösen Törköltyt emelt poharat.

A bankett délután 4 órakor ért véget s ezután a volt tanítványok értékes emléktárgyat nyújtottak át az ünnepeket.

Bodor Istvánnak 40 éves jubileuma alkalmából üdvözlőt küldöttek:

I. Üdvözlő iratok és levelek: Zelenka Pál ág. h. ev. püspök Miskolcz, Orsz. ref. Tanáregyesület Debreczen, Orsz. Középsk. Tanáregyesület Budapest, Jurkovich Emil kir. tanker, főigazgató Besztercebánya, Kubinyi Aladár kuriai bíró, az igazgató tanács elnöke, Hámos Aladár és neje báró Vay Mariska Dúsa, Lőkös Sándor Vály, Szuhay Benedek S. Kápolna, Réz László Rozsnyó, Kishonthy József, Nyiregyházi ág. h. ev. főgimnázium tanári kara, Igloi ág. h. ev. főgimnázium tanári kara, Marton Lajos teológiai tanár Budapest, Sárkány Imre főgimn. tanár Szarvas, Kis Ernő főgimn. tanár Pápa, Malesevich Emil főgimn. tanár Losonez, Perjessy Lajos főgimn. tanár Versecz, Kemény Lajos lelkész Osgyán, Bohus Pál főesperes, Búzi Márton ref. lelkész Kövecses, dr. Zehery István, Geduly Géza, Dapsy József, Forgó Lajos postatitkár Pécs, Hanvay Zoltán, Farkas Zoltán, Rímái Zsigmond adótárnok, Szentmártoni Dániel ref. pap Martonyi, Arday Janka Dániel, Gaskó Gyula Kassa, Kapitány Béla, Polacsek Gábor, Hronyecz József püspöki titkár.

II. Táviratokban fejezték ki szerencsésünetüket: Kún Bertalan ref. püspök Miskolcz, Fáy Gyula főispán Nyustya, Losonezi ág. h. ev. főgimn., Eperjesi ág. h. ev. főgimn., Rozsnyói ág. h. ev. főgimn., Radácsy György theol. tanár Sárospatak, dr. Richter Aladár egyet. tan. Kolozsvár, S. Szabó József tanár Debreczen, Szimney Gerzson tanár Sárospatak, Búza János tanár Sárospatak, Algöver Andor theol. tanár Budapest, Solyom lelkész Füzesabony, dr. Kathona László ügyvéd Rozsnyó, Nemes József, kuriai tanácsjegyző Budapest, Hubay Béla aljárásbíró Tornallya, Juhász László lelkész Hanva, Csorba Kálmán Rimaszécs, Lovasány Béla feled, Ruskay István Budapest, Palm Nándor főállatorvos Betlér, Dapsy Béla Székács, dr. Kovács Izidor orvos Budapest, Rábely Béla Horgos, Bodor Lajos Kísújszállás, Bodor Jenő Szathmár, Karsai Dezső Bécs, Rímái Zsigmond Homonna, Fazekas Ferencz Keckemét, Hubay Mihály Sárospatak, ifj. Gaskó Gyula és családja Páncsova, Simon Mihály Székács, Bohus Pál főesperes Apáca.

Továbbá: Fáy Elemér, Dapsy Béla, Solyom Barna, Borbás Antal, Braun Miklós, Büchler Árpád, Dirner György, Deutsch István, Görbe Gyula, Gondkievics Ferencz, Istók Barna, Jellinek Adolf, Konratovics Ernő, Návay Béla, Saifer Károly, Sággy Zoltán, Seidner Ernő, Veres Gyula, Vigh Bertalan, Hubay Mihály, Kosiner Sándor, Einhorn Dezső, mint a legutóbbi években Rimaszombatban végzett tanítványok.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, vagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítsák, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Bornemisza László alispán udvari tanácsos és hét folyamán Jolsván és Ratkón tett hivatalos utazásokat. Ez utjáról ma érkezett haza.

Sipeki Balás Lajos rozsnyói megyei püspök több napra Budapestre utazott.

Riedl István, Rozsnyó r. t. város új rendőrkapitánya f. hó 9-én tette le a hivatalos esküt Bornemisza László alispán előtt. A rokonszenves és előkelő megjelenésű r. kapitány innen egyenesen Rozsnyóra utazott. Ez alkalomból felemlítjük, hogy a még fiatal r. kapitány több évig Budapest fővárosánál, jelenleg pedig Arad szab. kir. városnál volt alkalmazva, mint rendőrfelügyelő és így teljesen meg van a gyakorlata és reá termettsége e felelősségteljes állásra, mit bizonyít az a kitűnő szolgálati bizonyítvány is, melynek alapján kinevezése a 40 pályázó közül megtörtént.

Előléptetés. Juraskó Jakab kir. műszaki tanácsos, a helybeli kir. államépítészeti hivatal főnöke ezen állásában egy rendfokozattal előlépett.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara tevékeny és jeles titkára: dr. Sugár Ignác f. hó 9-én városunkban volt s az alispánnal és polgármesterrel tárgyalt hivatalos ügyekben.

Uj koronaügyész-helyettes. Mint a hivatalos lap keddi száma közli, a király dr. Balogh György

budapesti kir. főügyész helyettesét koronaügyész helyettesé nevezte ki. Dr. Balogh György a budapesti főügyészség egyik legtehetségesebb tagja és mint ilyen, ő képviselte a vádat a tábla előtt lefolytatott összes nagyobb perekben. Dr. Balogh Kassán mint kir. alügyész kezdette meg működését az igazságszolgáltatás terén, majd ugyanott törvényszéki bíró, később pedig királyi ügyész lett. Kilencz évvel ezelőtt került a budapesti kir. főügyészséghez mint főügyész-helyettes. Kombinációba volt véve a budapesti kir. törvényszék elnöki állására is, de Székely Ferencz koronaügyész a koronaügyészség számára nyerte meg a kiváló jogászt és igazságos ügyészt. Balogh az ügyvéd vizsgálóbizottságnak is egyik kiváló tagja. Az új koronaügyész helyettes a jövő hét elején foglalja el új állását a kir. Curia harmadik büntető tanácsában. — Dr. Balogh vármegyénk jeles szülötte s főgimnáziumunk volt kitűnő növendéke, ki most is gyakran jár ide s különösen Lipőczon — honnan családja származik — kellemes napokat szokott tölteni. Itteni tisztelői és jóbarátai körében a kinevezés őszinte, igaz örömet kelt. Megemlítjük, hogy a jeles férfiú a balogrussói ágost. ev. egyház felügyelője.

Reformáció emléke. A cserépesi ág. hitv. ev. tót anyanyelvű egyházközség szép jelét adta magyar hazafias érzületének október 31-én — a reformáció emléknapiján — midőn egyházi közgyűlésében egyhangulag elhatározta — Biess Elemér egyházfőelője indítványára — hogy az anyaegyházban évente hat magyar istentisztelet tartassék a szokásos tót istentisztelet után. Elismerés illeti ezen határozatáért az egyházközséget főleg azért, hogy midőn így a tót nyelvet nem bíró kevések alkalmat nyujt vallásos lelkiszukségük épületes kielégítésére, nemcsak méltányosságot gyakorol, de hazafias érzelmének is lelkes kifejezést ad. Örömmel üdvözöljük ezen szép határozatáért az egyházközséget s reméljük, hogy újonnan választott fiatal lelkésze elfoglalván majd legközelebb állását, egyházának e hazafias cselekedetéből is erőt merít az esetleg telbukkanó hazafiatal apostolok akaamunkájának megsemmisítésére.

Egyházi hír. Búdy Géza rozsnyói egyházmegyei új misés Osgyánba helyeztetett s. lelkészi minőségben.

Házasság. Csernoch Miklós m. kir. honvédszázados a mult heten kelt egybe Jolsván Schmeer Izával, Schmeer Adolf és neje kedves leányával.

Eljegyzés. Özv. Molnár Alajosné kedves leányát Gizellát városunkban eljegyezte okt. 30-án Balcsa Gyula váci gyári tisztviselő.

Uj ügyészségi megbizott. Az igazságügy-miniszter Fűrös László helybeli kir. ügyészséghez beosztott bírósági joggyakornokot a rimaszombati kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatási miniszter Sinkovics Pál tanítót a Dobsina-gömlitzvölgyi állami elemi iskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

Névváltoztatás. Kiskörm Kohn Dezső, Miklós, Aladár, Izabella és Pál rimaszombati illetőségű, ugyanitteni lakosok családi neveket „Kárpáti”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Adomány. A napközi otthon javára Hanvay Zoltán 14 koronát küldött az elnökséghez, mely ez uton fejezi ki köszönetét az adományért.

Vasuti kinevezés. Bársy Imre helybeli máv. forgalmi tisztet, tartalékos hadnagy a cs. és kir. 85-ik gyalogezredben — állomásfőnökké neveztek ki a Zemplénmegye Homonna-Taksány-uj helyiérdekű vasutvonalra. Az új főnök, ki igen fiatalon jutott e szép állásba, pár évig volt itteni vasuti állomásunkon alkalmazva és szorgalmánál fogva teleteljesítve, előképeny modoránál fogva pedig a közönség is igen szerette. Uj állomáshelye Taksány végállomás.

A pénzügyigazgatóság köréből. Pethő Lajos m. kir. számellenőr a segesvári pénzügyigazgatóságtól hasonló minőségben az itteni pénzügyigazgatósághoz helyeztetett.

Ugyancsak Pitta Rezső m. kir. számtiszt, tartalékos tüzérhadnagy a mármaroszigeti pénzügyigazgatóságtól hasonló minőségben ide visszahelyeztetett.

Halálozás. Vármegyei székházunkon gyászoló jelzi, hogy a közélettől már régebben visszavonult egyik tekintélyes férfiú: deméndi Rutthányi Béla földbíró, megyebizottsági tag, a kishonti ág. hitv. ev. esperesség kiérdemült felügyelője, a rimarálói ág. ev. egyházközség felügyelője folyó hó 12-én 74 éves korában, boldog házassága 45-ik évében hosszas szenvedés után Rimarálón elhunyt. A haláleset híre városunk és vidéke urai köreiben őszinte részvétet keltett. Özvegyén: szül. ölyvödi Vad Amálián és hugán: cserneki és tarkeői Deserffy Gizellán kívül előkelő rokonság gyászolja az elhunytat, ki a köznevelődési egyetnek, a magyar irodalomnak és művészetnek lelkes, magas műveltségű híve és pártolója volt. Hült tetemét ma, vasárnap délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a rimarálói családi sírboltba.

Briszker Rezső, a rozsnyói járás főszolgabírói hivatalához beosztott járási számvevő f. hó 12-én Budapestben elhunyt.

Mikszáth-estély. A mult számunkban jelzett Mikszáth-estély határidejét a Kaszinó vigalmi-bizottsága f. évi december hó 4-ére állapította meg véglegesen. A már megállapított és igen élvezetesnek kinálkozó műsor szereplőit a vigalmi-bizottság csak ezután fogja felkérni. Mondanunk sem kell, hogy a műsor lefolyása után az itjúság táncmulatságot rendez s ezzel nyitja meg a téli időnyre tervezett hivatalos kaszinó-estélyeket.

Énekművésznők versenye Dobsinán. Bizonyára széles körben fog érdeklődést ébreszteni a hír, hogy a dobsinai társalgási egyesületnek sikerült három megyénkbeli illetőségű kiváló énekművésznőt egy — Szilveszter estéjén — Dobsinán rendezendő jótékony-célú hangversenyen való fellépésre birni. Sárkány Anna és Bárdossy Irén, hazánk határain túl is ismert kiváló hangversenyénekésnök és Bazilidesz Manczi, a fényes pályá kezdetén álló operai növendék együttesen lépnek fel Dobsinán, hol bizonyára feledhetetlen művészi emlékeket hagynak. A jótékony cél, melynek javára az estélyt rendezik: a dobsinai áll. polg. leányiskola segélyező egyesülete. Ezen intézetnek a fellépő művésznők közül ketten egykor tanítványai voltak s mint ilyenek abból az alkalomból ajánlották fel művészetüket, midőn

az iskola új díszes épületébe költözött át. Hisszük, hogy a vidék előkelő társadalmá is emelni fogja részvételével a ritka műelőzetet igéző estély fényét és sikerét.

Vadászat Betlérben A betléri medvevadászokatok f. hó 28-án kezdik meg. Résztvevők: Henrik porosz kir. hercege és József főherceg segédtisztjeikkel, Windischgrätz Lajos herceg, Károlyi Imre és József grófok, Rohonczy Lőrincz, Festetics Tasziló gróf, Haugwitz Henrik gróf, Andrássy Gyula és Sándor grófok, Eszterházy Miklós gróf. Azonkívül a környékbeli vadászok közül is tognak meghívást kapni néhányan. — Ez alkalommal közöljük, hogy Strobl Alajos ismert szobrászművész f. hó 18-án Reichenberger gipszöntőmesterrel Betlérbe érkezik. Strobl mester a wieni vadászati kiállításra gipszmodelleket fog a nagy vadászaton teretkre kerülő medvékről készíteni. Az érdekes modellek a wieni kiállításról azután a budapesti szépművészeti mesteriskolába kerülnek. Strobl mester Betlérből Rozsnyóra, majd Krasznahorkaváraljára is kirándul. A mestert Betlérbe és a kirándulásokra Markó Miklós fővárosi hírlapíró fogja kísérni.

Fráter Loránd hangversenye. Lapunk mult számában jelezte, hogy kitűnő dalművésznünk Fráter Loránd hangversenyez a Hungária nagytermében. Nekünk gömörieknek jó ismerősünk Fráter Loránd és így egy csöppet sem csodálkozunk rajta, hogy a nagy terem az estélyre megtelt intelligens, előkelő közönséggel, a mely joggal kedves műelőzetet várt ettől az estétől. Az egész dalestély műsora öt szakaszban oszlott, a melyek közül az 1-ső, 3-ik és 5-ik a dalnak, a 2-ik és 4-ik a zenének volt száma. Az első szakaszban bevezetül 3 dalt adott elő Székács Aladártól: a) Korporsó, b) Szentmiklósi posta és c) A kit én szeretek czimvel. Ezekkel a dalokkal, azoknak megható és behelzítő hangjával fölkelte az érdeklődést, úgy hogy a légydögást is meg lehetett volna hallani s erre igényt is tartott Fráter dalolása közben, a melyhez méltó zenekíséretet adott Reiner Frigyes zongorajátéka. A második szakasz kizárólag zongora számokból állott: Chopin Valse in mollját és Bizet: Czigány-tánczát játszotta Reiner igazi virtuozitással. A harmadik részben már saját dalait adta elő zongorakísérettel a dalköltő: Hivlak akkor is ha . . . Tele van a város akácza virággal . . . és Októberben . . . kezdetű, részben jól ismert, fülbemászó melódiái az ő sajátos, eleven szemléltető előadásával, a melyhez a hegedű is azért is illik a kezébe, hogy a régi magyar hegedűsökre emlékeztessen bennünket. A közönség falrengető tapsvihara ismétlést illetőleg ótszámot követelt és részesült is benne.

A negyedik részben Liszt Rákóczi induló rhapsodiáját játszotta zongorán Reiner Frigyes tökéletes művészi precizitással. Az ötödik szakasz 3 Fráter dalt hozott: Repülj repülj . . . A temploma . . . és Édes anyám rózsája . . . Az előadó dalművészet tökéletessége igazi könnyedséggel, csaknem nonchalanceszal egyesült ebben a temperamentumos énekben, a mely a magyar dal ünnepeit avatta Fráter dalestélyét és szünni nem akaró tapsviharak hívták elő újra a kitűnő dalköltőt. —

Kérelem. A „Hungária” szálló kisterméből — mely ruhatárként használtatott f. hó 12-ikén az utolsó tánczóra után valaki véletlenül elvitt egy női esernyőt. Felkérjük az illetőt, hogy az esernyőt Dobránszky János táncmesterhez vagy lapunk kiadóhivatalába beadni sziveskedjék.

Szellemi szórakozások. Megértük végre mi is, hogy a régi világ üres, tartalmatlan báljai — e hiúság és leányvásárok — megszűntek a tél társadalmi élet egyedüli középpontjai lenni. Ma már nemcsak külső testi, hanem szellemi szórakozás és élvezetek után vágyik a modern, munkás társadalom intelligenciájára, elítje. Kicsiny városunkban is néhány év óta örömmel tapasztaljuk, hogy kulturális, jótékony és társas egyleteink böles és előrelátó vezetői minden társas, téli összejövetelünkön gondoskodnak a fizető, tenntartó közönség szellemi szórakozásáról, magasabb művészi élvezetéről hangversenyek, színelőadások, tudományos felolvasások stb. rendezése által. — Örömmel jelenthetjük tisztelt olvasóinknak, hogy különböző vezető egyesületeink a közelgő téli szezonra is ilyen helyes irányban készülődnek. Legelsőül a rimaszombati Kaszinó jelentkezik. — December elején Mikszáth ünnepélyre, Szilveszterkor háziestélyre készül. — A rimaszombati jótékony ügyessület agilis elnöksége is tervez januárra valami élvezetes, nagyoblszabású összejövetelt, amellet, hogy megnyitja a hideg beálltával jótékony Napközi Otthonát. — Megmozdult a tavaly óta pihenő Tompa-társaság is, melynek feszelen, tudományos és művészi összejövetelei ismét kellemes szórakozást ígérnek. — Az egy. protest. főgimnázium tanári kara és itjúsága is buzgóon készülődik egy február 12—19-én tartandó ifj. Mikszáth-jubiláris ünnepélyre. Emellet folyó november hó 20-án megkezdik kedvelt, népszerű felolvasást vetített képekkel. Még pedig rendkívül érdekes természetudományi tárgyról: A vulkánok és geizrek, tüzhányók és hőforrásokról. December közepére pedig a kiváló zsurnalisztát, Harmatzy Lorándot igyekszik megnyerni egy ilyen föld- és néprajzi előadás megtartására. — Szóval mozzunk — hála Isten! — mozzdulunk. — Csak azt ajánljuk a különböző nemesen versenyző egyesületek vezetőinek ismételt böles figyelmébe, hogy dolgozzanak ki közös egyetértéssel egy ünnepi munka-naptárt, melyben míg egyrészt mindenikünk egyformán jó időt nyerne a nemes munkára, másrészt a nagyközönség is változatos és jól beosztott szórakozásban részesülhetne az egész tél folyamán!

Rimaszombat város közönsége figyelmébe. A rimaszombati Tejesarnokszövetkezet (Szijjártó-utca 20.) folyó évi december hó 1-én megkezdik működését. A szövetkezet ez uton is felkéri a fogyasztó közönséget, hogy napi tejszukségletét a Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalában (vármegyeháza) bejelenteni sziveskedjék. Tájékozódás végett megjegyezzük, hogy az előjegyzett tejmennyiség naponta reggel légmentesen elzart palackokban házhoz lesz hordva. Tisztán kezelt teljes tej ára literenként 18 fillér. A szövetkezet üzlethelyiségében a nap bármely szakában be lehet szerezni: tejet, vaját, túrót és tejszint. — A „Rimaszombati Tejszövetkezet” igazgatósága.

Uj anyakönyvi beosztás. A belügyminiszter Obást községnek az almagyi anyakönyvi kerületből a Nógrádmegyei ezeredi anyakönyvi kerületbe osztását megengedte.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik boldogult kis leányunk elhunyt alkalmából részvétükkel mély bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ez uton mondunk hálás köszönetet. *Gábris Barnabás és neje.*

Próba-bál. *Dobránszky János és fia;* Béla helybeli kitünő táncmesterek tegnap — szombaton — este rendezték a növendékek próba-bálját, melyről jövő számunkban referálunk.

Megégett gyermek. *Özv. Patnoki Mária* eszi lakos 4 éves *Klementina* leánygyermekét felügyelet nélkül hagyta a lakásban. — A kis gyermek *özv. Sörös Póli* 6 éves gyermekével eltávozott s kint a homok gödrökbe szalmát gyújtottak, a mitől *Klementina* ruhája lángot kapott és az égési sebek következtében másnap meghalt. A gyufát *Sörös* gyermeke hozta magával az anyja lakásából.

Betörés. *Harkács* községben mult hó 20-án éjjel egy ismeretlen egyén a r-kath. templom ajtaját feltörte és a templomban mindent összehányt. Azonban semmit sem vitt el s így az ajtó feltörésén kívül más kárt nem okozott.

Katonazene. A losonci házi-ezred zenekara f. hó 20-án a Hungária-szálloda tulajdonosának meghívására folytán sétahangversenyt fog városunkban a szálloda nagytermében rendezni.

Pályázat. A nagyrőcei kir. járásbírósnál rendszeresített s a X-ik fizetési osztályba sorozott telekkönyvvezetői állásra a kir. igazságügyminiszternek 10458. 1909. szám alatt kelt rendelete folytán pályázat hirdetetik. Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, nyelvismereteiket és az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ának első bekezdésében előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket 2 hét alatt a rimaszombati kir. törvényszék elnökénél nyújtsák be, mert a később érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Lopások. A feledi esendőrör jelentése szerint *Vidák Béla* sziget-pusztai lakos kárára f. hó 1-én esti 7—8 óra tájban záratlan juhakoljából ismeretlen tettesek 1 drb egy éves kost és 7 drb. tavaszi bárányt összesen 48 kor. kárértékben elloptak. Az elloptott bárányok között az egyiknek fél feje és mind a négy lába fekete volt és mind a 8-nak jobb oldalán V. B. teteje festékkel festett betűk voltak.

A rimakokovai esendőrör jelentése szerint *Kaliska Mihály* Dolina-pusztai lakos kárára f. hó 1-én esti 10 óra tájt, a midőn lakásáról távol volt, záratlan istállója-ból 3 drb fehér szőrű jégnyélküli hizott sertése 300 kor. kárértékben ismeretlen tettes által ellopatott.

Tűzek. *Zádori Miklós* zeherjei lakos istállója mult hó 18-án ismeretlen okból kigyulladt és 400 kor. kár értékben leégett.

Mult hó 21-én *Czupper János* forgáctalvi lakos háza 3600 korona kár értékben leégett. (Ok ismeretlen.)

Mult hó 23-án *Serke* községben *Alsó Molnár László* nyitott kémény alatt tul nagy tüzet gerjesztett, a mitől a ház tedele meggyulladt és az egész leégett, ugy-szintén ugyanabban az udvarban lakó felső *Molnár János* háza is. Kár 900 korona.

Kárpitos, paplanos munkák

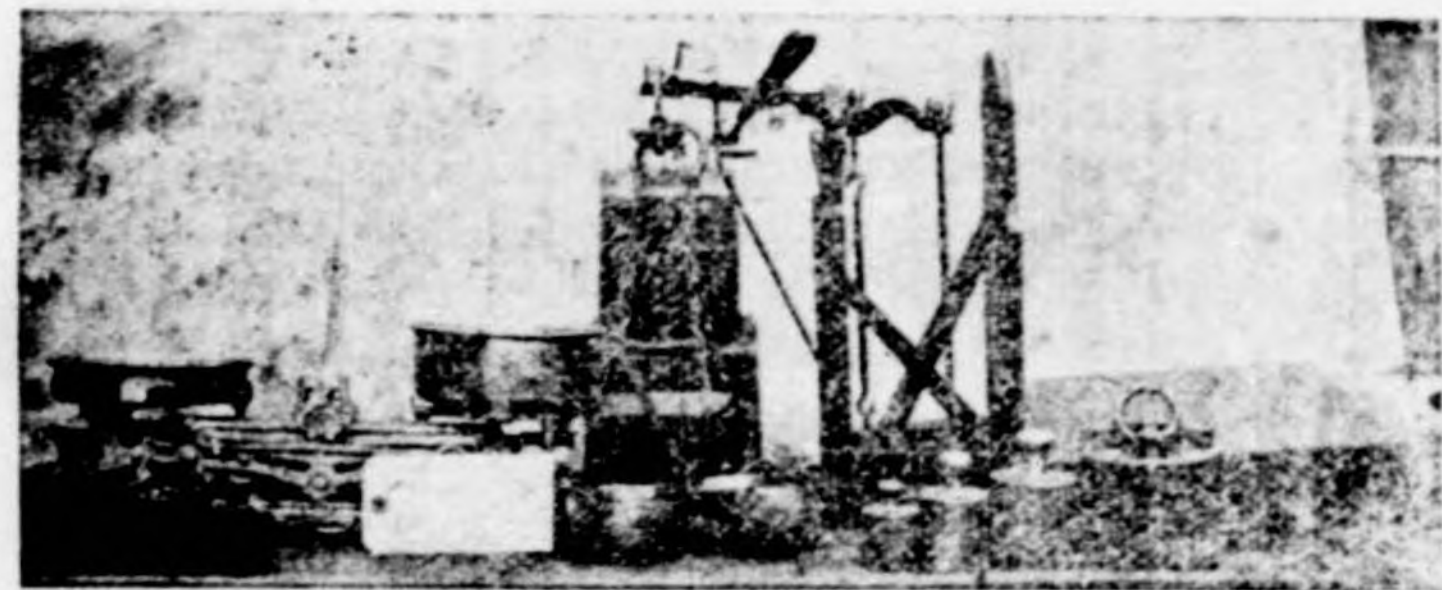
legolcsóbb beszerzési forrása
IZSAK SÁNDORNAL.

Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasóköri” közelében.

Ugyanitt egy tanoncz és tanuló lány felvétetik.

Géperőre berendezett legmodernebb mérlegjavító műhely.

Hivatkozással e lap hasábjain előbb és régebb idő óta megjelent hirdetésemre, melyek alapján nemcsak **vármegyénk**, de sőt mondhatom egész **felső Magyarország** mérleg-tartó közönsége osztatlan bizalmával ajándékozott meg: midőn tehát a nagyérdemű közönség e téren eddigi becses támogatásáért a legmelegebb köszönetemet nyilvánítom, egyben tisztelt ügyfeleim és megrendelőim nagyrabecsült figyelmét bátorítom felhívni, **hogy műhelyemet újjá építve**, a legnagyobb szabású mérleggyártó műhelyekkel is versenyképessé tettem s legfőbb gondomat a **mérleg és súlyok javítására**

fordítom, s miután **gépekkel** szereltem fel üzletemet, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy vasuton érkező megrendeléseket is **2—3 nap alatt**

minden konkurensemnél olcsóbb árak mellett

képes vagyok bármily mennyiségben elkészíteni s a mértékitelesítő hivatal által **hitelesítve** a t. közönség rendelkezésére bocsájtani.

Rimaszombat, Tamásfali-ut 10. — Tisztelettel:

Özv. HLOZEK JÁNOSNÉ.

épület-, gép-, és mérleglakatos,
a közkezdelt majolika tűzhelyek egyedüli készítője.

Szoyka Pál

női kézimunka-, rövid-, szövött-,
diszmu-, játék- és divatáru-üzlete
Rimaszombat, Rákóczi-u. 1. sz. a.

Ajánlja: Dús raktárát mindenemü női kézimunka kellékekben; **előnyomott, kezdett és kész kézimunkákban.**

Jutányos áron **függöny-kongrè** és **horgoló cordonetteket.**

Nagy kiterjedésű **himző előnyomdáját**, keresztöltéses, horgolási és egyéb kézimunka **kölcsön-mintáit**, ugy **monogrammok, menyasszonyi kelengyék** és **szines disz-dolgok himzése** is elvállaltatnak.

Lombfűrészeti, fafaragászati, fa- és bársony **égetési kellékeit.**

Karácsonyi és alkalmi ajándéktárgyak, himzéssel befejezendő és kész **plüss-kazet-tek, albumok, mappák, emlékkönyvek, tárczák, ridikülök** és egyéb diszmuáruit.

Együttal a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy ez idén is

játékraktáramat

a legszebb és legújabb dolgokkal szereltem fel, melyben minden igényeknek megfelelő dolgok óriási választéka feltalálható.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Telefon-szám: 38.

2—*

Mérlegjavítások.

Az első gömörmegei mechanikailag berendezett **nagy mérlegjavító műhelyben** mindenféle mérlegek és súlyok **30%-al olcsóbban** javíttatnak mint bárhol, egyszersmint a javított mérlegeket és súlyokat a helybeli mértékitelesítő hivatalban hitelesítettik.

Javit továbbá: mindenféle fegyvert, varró-gépet, kerékpárt, villanyesengőt, szivattyút és bármilyen különleges gépet szakszerűen, gyorsan, pontosan és mérsékelt áron.

KORENT V.

geplakatos, mechanikus és puszkaműves Rimaszombat.

Faarverési hirdetmény.

5821. sz. — A m. kir. földművelésügyi miniszter urnak 1909. évi 5084. számú rendeletében és a közig. erdészeti bizottságnak 1720—909. számú határozatában foglalt engedély alapján, a beretkei volt urbéres birto-kosság, ugyanazon község határán, a tornaljai vasuti állomástól 85 km.-re eső 164 kat. hold területen lévő 380 drb. tölgytábol és 261 drb. esertábol álló erdejét **1909. évi november hó 17-én** d. e. 10 órakor Beretke községben, a bíró lakásán tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja.

Az eladandó fak összes fatömege 417 tm³-re becsültetett, ebből tölgytölgy és haszonfa 151 tm³, a többi tűzifa és galyta. A kikiáltási ár 3227 korona, melynél alacsonyabb ajánlat el nem fogadtatik. Bánatpénzként 323 korona teendő le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Utóajánlatok egyáltalán nem fogadtatnak el.

A szerződési időtartam 1911. évi márczius hó végével jár le.

Az árverési és szerződési feltételek Beretkén az urbéri elnökél, Tornalján a főszolgabírói hivatalnál és Rimaszombatban a m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tornalja, 1909. október hó 29-én.

Szentmiklóssy, főszolgabíró.

Kiadó üzlet.

Rákóczy-utca 18. szám alatt egy jó for-galmu üzlet május 1-ére bérebe adandó, a bé-relni szándékozók a tulajdonos: **özv. Mind-szenthy Bertalannal** értekezhetnek.

A vadászidény beáltával

ajánlom a műhelyemben készült **vizhatlan csizma- és cipőimet,**

melyek a most megnyílt és meg-nagyobbított üzletemben ugy ké-szen, mint mérték szerinti meg-rendelésre kaphatók:

KOVÁCS ZSIGMOND NÉ

Rimaszombat, Deák F.-u. 8. sz.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy kitünő oklevéllel és 12 évi gyakorlattal bíró

szülésznő

vagyok. Amerikából visszatérve, szülővárosomba telepedtem le, hol a segítségemet igénybe venni óhajtoknak — ugy helyben mint vidéken — szolgálatomat felajánlom; sőt betegápolói teendők teljesítésére is ajánlkozom.

Jóakaratu pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel: Rimaszombat, 1909. október hó.

Tóthné szül. Sarinay Margit.
okl. szülésznő.

Lakásom: Tompa-utca 30. szám.

Hisnyan Béla

férfi- és gyermekruha raktára

Deák Ferencz-u. 8. szám alatt.

Ajánlja dusan felszerelt férfi- és gyer-mekruha raktárát a n. é. közönség fi-gyelmébe, hol mindenféle öltözék a leg-jobb anyagból kifogástalanul elkészítve, nagy választékban a legmérsékeltébb árak mellett ugy kész állapotban, mint mértékvtétel szerint is kaphatók.

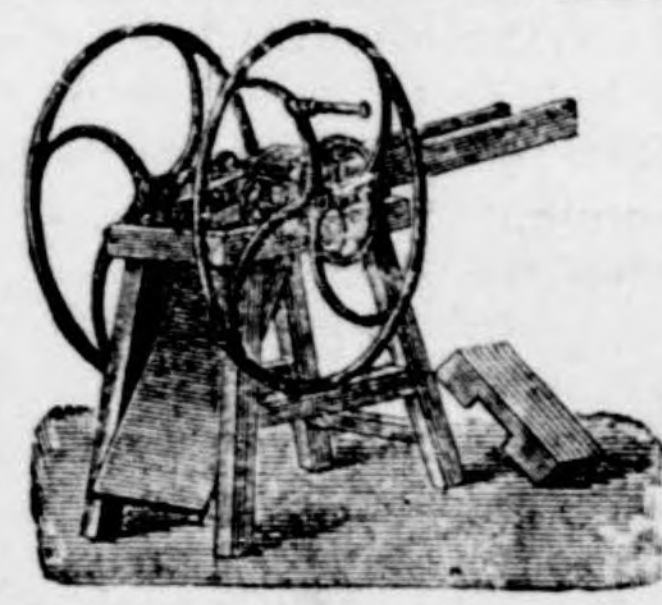
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmelartá-sával czélszerűen, gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecska-vágókat kézi vagy járgányhajtásra. — **Répa-vágókat** és **tengeri morzsolókat.** — **Olajsajtókat** és **olajmag pörkö-lőket.** — **Olajmag zuzókat.** — **Örlő** és **daráló malmokat.** **Progress tisztító gépeket.** **lisztosztályozó hengereket** és teljes malom berendezéseket. — Továbbá mindennemű **szivaty-tyukat, gőzgepeket** és **gőzkazánokat, szeszgyár berende-zéseket,** m. p. **Henze-főzők, kavaro készülékek, malata- és burgonya-zúzókat stb.** Gépgyárunkban gyártmányainknak **jelentékeny készletét tart-juk állandóan.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányainak **árjegyzékét kívánatra** ingyen és bérmentve küldjük.

4—6